

LIETUVOS RESPUBLIKOS
LOTERIJŲ IR LOŠIMŲ MOKESČIO NR. IX-326
5 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai.

Rusijos Federacijos atvira karinė agresija prieš Ukrainą ne tik pakeitė Europos žemėlapi, bet ir iškėlė didžiausius saugumo iššūkius nuo Šaltojo karo laikų. Lietuvai, esančiai tiesiai prie agresorės sienų, tai reiškia nuolatinę, daugialypę ir nuolat kintančią grėsmę, veikiančią kiekvieną valstybės ir visuomenės sritį. Lietuva, suvokdama grėsmės rimtumą, ėmėsi ryžtingų ir nuoseklių veiksmų. Svarbiausia – gynybinių pajėgumų stiprinimo. Tai ne tik investicijos į modernią ginkluotę ir infrastruktūrą, bet ir ambicingas įsipareigojimas gynybai skirti vis didesnę BVP dalį, siekiant tapti vienu iš NATO lyderių.

Lietuva planuoja nustatyti, kad į Valstybės gynybos fondą būtų surenkamos valstybės biudžeto pajamos, gautos iš saugumo įnašo, iš pelno mokesčio, iš gyventojų pajamų mokesčio, iš akcizų nealkoholiniams saldinčiams gėrimams bei iš nekilnojamojo turto mokesčio.

Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos nacionalinio saugumo interesas yra prioritetas, būtina didinti įplaukas į valstybės biudžetą.

Vadovaujantis Lošimų priežiūros tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos duomenimis, Lietuvos lošimų rinkos bendrosios lošimo pajamos per 2024 m. buvo 241,8 mln. Eur (iš antžeminių lošimo vietų 71,2 mln. Eur; iš nuotolinių lošimų 170,6 mln. Eur.) ir tai yra 14,9 procentų (arba 19,6 mln. Eur) daugiau, lyginant su 2023 metais. Per 2024 m. į Lietuvos biudžetą surinkta beveik 73,9 mln. Eur loterijų ir lošimų mokesčio, kurį sumokėjo didžiųjų loterijų organizatoriai (26,1 mln. Eur) ir azartinių lošimų organizatoriai (47,8 mln. Eur). 2024 m. gruodžio 31 d. azartinius lošimus organizavo 12 uždaryjū akcinių bendrovių (žiūrėti lentelė Nr.1).

Lentelė Nr.1

Stalo lošimus, lošimus A kategorijos lošimo automatais, lošimus B kategorijos lošimo automatais, lošimus totalizatoriumi ir lažybas organizavusių bendrovių 2024 m. veiklos rodikliai						
Eil. Nr.	Ataskaitinis laikotarpis	Už dalyvavimą lošime įmokėta suma	Išmokėjimai (laimėjimų išmokėjimas, žetonų keitimas į pinigus)	Rezultatas iš lošimų veikos (bendrosios lošimų pajamos)	Bendrovių / lošimo vietų skaičius	Lošimo įrenginių skaičius
Viso per 2024 m.		443 460 836	372 238 917	71 221 919	8 bendrovės	3945
Viso per 2023 m.		466 560 156	392 803 448	73 756 708	9 bendrovės	4135
Pokytis procentais		-5	-5	-3,4		
Nuotolinius lošimus organizuojančių bendrovių 2024 m. veiklos rodikliai						
Eil. Nr.	Ataskaitinis laikotarpis	Už dalyvavimą lošime įmokėta suma	Išmokėti laimėjimai	Rezultatas iš lošimų veikos (bendrosios lošimų pajamos)	Bendrovių skaičius	Bendrųjų lošimo pajamų pokytis, lyginant su 2023 m.

Viso per 2024 m.	3 816 934 068	3 646 296 574	170 637 494	10 bendrovių	14,9
Viso per 2023 m.	1 998 592 430	1 850 146 297	148 446 133	9 bendrovės	
Pokytis, procentais			14,9		

Lietuvoje azartinių lošimų veikla yra iš esmės „garantuoto pelno verslo modelis“. Tai reiškia, kad rizika šioje industrijoje, palyginti su daugeliu kitų verslo šakų, yra santykinai maža, o pelnas – stabilus ir didelis. Tokia padėtis įpareigoja lošimų organizatorius prisiimti didesnę socialinę atsakomybę, todėl dalies jų pelno nukreipimas į nacionalinį saugumą yra puikus būdas kompensuoti galimą neigiamą lošimų poveikį visuomenei (lošimų priklausomybė, skolos, socialinės problemos) ir padidinti šio sektoriaus visuomeninę vertę.

Lietuvos Respublikos loterijų ir lošimų mokesčio Nr. IX-326 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu (toliau – Įstatymo projektas) siekiama nustatyti progresinius azartinių lošimų mokesčius su skirtingais tarifais, priklausomai nuo mokesčio bazės dydžio (22%, 27%, 32%, 37%). Tai sudarys galimybę į valstybės biudžetą surinktas papildomas lėšas skirti Lietuvos nacionalinio saugumo interesų užtikrinimui.

Šiuo metu organizuojant lošimus lošimo automatais, stalo lošimus, bingą, totalizatorių, lažybas ir nuotolinius lošimus, loterijų ir lošimų mokesčio bazei taikomas 22 procentų mokesčio tarifas. Taikomas vienodas 22% mokesčio tarifas organizuojant lošimus lošimo automatais, stalo lošimus, bingą, totalizatorių, lažybas ir nuotolinius lošimus, nepriklausomai nuo jų pajamų dydžio, reiškia, kad didelės ir pelningos įmonės moka tokį patį procentą kaip ir mažiau pelningos.

Progresinis apmokestinimas leistų įgyvendinti teisingesnį apmokestinimo principą, kuomet didesnes pajamas gaunančios įmonės prisideda prie valstybės biudžeto didesne dalimi. Tai atitinka visuotinai pripažintą principą, kad pajėgesni subjektai turėtų prisiimti didesnę atsakomybę už valstybės gerovę.

Nors tikslus papildomų pajamų dydis priklausys nuo konkretaus bendrovių pelno, tačiau akivaizdu, kad didesni tarifai didesnėms pajamoms generuotų reikšmingą papildomą valstybės biudžeto finansavimą.

Pastebėtina, kad Europos šalyse taikomos įvairios mokestinės sistemos azartiniam lošimams. Pvz.: Jungtinėje Karalystėje yra taikomas progresinis lošimų mokestis (angl. Remote Gaming Duty), kurio tarifas didėja priklausomai nuo pajamų didėjimo: 15% iki 2,7 mln., sekantiems 1,9 mln. 20%, sekantiems 3,2 mln. 30%, sekantiems 6,8 mln. 40%, o toliau 50%. Austrijoje kazino operatoriams taikomas progresinis mokesčių tarifas, kuris svyruoja nuo 35% iki 80% nuo statymų sumos. Tai reiškia, kad kuo didesnės operatoriaus pajamos, tuo aukštesnis taikomas mokesčio tarifas. Prancūzijoje sausumos kazino taikoma progresinė mokesčių sistema, pagrįsta bendromis lošimų pajamomis (GGR). Tai reiškia, kad didesnės pajamos lemia aukštesnį mokesčio tarifą. Portugalijoje internetiniams kazino ir bingą žaidimams taikoma progresinė mokesčių sistema pagrįsta bendromis lošimų pajamomis (GGR). Tai reiškia, kad operatoriai su didesnėmis pajamomis moka proporcingai didesnius mokesčius.

Lietuvos perėjimas prie tokio modelio atitiktų pažangią tarptautinę praktiką.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Įstatymų projektų rengėjas – Lietuvos Respublikos Seimo narys Tomas Tomilinas.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai.

Šiuo metu galiojančiame Lietuvos Respublikos loterijų ir lošimų mokesčio įstatyme (5 str.) nustatyta, kad organizuojant loterijas, loterijų ir lošimų mokesčio bazei taikomas 18 procentų mokesčio tarifas, o organizuojant lošimus lošimo automatais, stalo lošimus, bingą, totalizatorių, lažybas ir nuotolinius lošimus, loterijų ir lošimų mokesčio bazei taikomas 22 procentų mokesčio tarifas.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Įstatymo projektu siekiama organizuojant lošimus lošimo automatais, stalo lošimus, bingą, totalizatorių, lažybas ir nuotolinius lošimus nustatyti diferencijuotus mokesčius su skirtingais tarifais, priklausomai nuo mokesčio bazės dydžio (22%, 27%, 32%, 37%).

Progresinis apmokestinimas leistų įgyvendinti teisingesnį apmokestinimo principą, kuomet didesnes pajamas gaunančios bendrovės prisideda prie valstybės biudžeto didesne dalimi. Tai atitinka visuotinai pripažintą principą, kad pajėgesni subjektai turėtų prisiimti didesnę atsakomybę už valstybės gerovę.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Priėmus Įstatymų projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai nenumatoma.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsiliieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Priimtas Įstatymas gali skatinti šešėlinės veiklos augimą, tačiau tai nėra neišvengiamas reiškinys, jei tuo pat metu įdiegiamos tinkamos prevencinės priemonės. Tačiau Lietuvoje yra pakankamos teisinės, techninės ir institucinės priežiūros priemonės, leidžiančios efektyviai kontroliuoti šešėlinę lošimų veiklą, jei būtų įvesti progresiniai mokesčiai.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą. Kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Įstatymo projekto įgyvendinimui teisės aktų priimti nereikės.

10. Ar įstatymų projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projekte neapibrėžiama naujų sąvokų.

11. Ar Įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus.

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

12. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų parengti, šių aktų metmenys.

Priėmus Įstatymą reikės keisti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2003 m. lapkričio 10 d. įsakymą Nr. V-290 „Dėl loterijų ir lošimų mokesčio deklaracijų formų bei jų pildymo taisyklių patvirtinimo“.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Priėmus Įstatymo projektą, numatomas valstybės biudžeto pajamų padidėjimas.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

Reikšminiai įstatymų projektų žodžiai „azartiniai lošimai“, „lošimų mokesčio tarifas“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.

Teikia

Seimo nariai